

KASS JÁNOS képzőművész, a családfő, apa, nagypapa:

– A káosz uralta el világunkat. Totális rendetlenség van körülöttünk a nagyvilágban éppúgy, mint közeli emberi kapcsolatainkban vagy a művészetben. Nehéz az eligazodás, a művésznek pedig nem lehet más feladata, mint keresni a rendet, az eligazító-pontokat. Nem véletlen, hogy ezen a mostani kiállításon könyveimből mutatok be néhányat. A könyvekből, amelyek a gondolat megsokszorozói, az üzenetek terjesztői. A magyar könyvművészet már évtizedekkel ezelőtt bekerült a világ élvonalába. Az utóbbi idők nyugati áramlata és a nyomdák elszaporodása az igényesség torzulásához, elsilányosodásához vezetett. Éppen ezért nagy felöltség terhel minket. A vizualitás igénye borzasztóan megnőtt, a technikai fejlődés gyorsuló üteme csapdákat állít mindannyiunk számára. De bármilyen megsemmisítő szándék születik is, Gutenberg betűje állja a harcot. Könyvre, betűre, rajzra szükségünk van és lesz.

A ma művésze ismét hasonló a reneszánsz-mesterekhez. Mindenhez kell értenie, mindenről kell tudnia. Ha kell képet fest, ha kell felvonulást tervez, megszűntek a műfaji korlátok, minden anyaggal meg kell birkózni. Illusztrálni, könyvet tervezni, lakások belső rendjét, otthonosságát megvalósítani, színdinamikát, arculatot tervezni, viláckiállításon kifejezni, mire képes népe és az emberiség – nagy-nagy kihívások. Válaszolni kell a kornak és az valóban gyönyörű feladat. Ha csak egy kis részt, ha csak egy keveset hozzátehetünk a nagy műhöz, ha csak egy vörösvérsejtje lehetünk a nagy vérkeringésnek, tettünk valamit. Ha sikerül néha megnyugvást adni, ha sikerül néha választ adni a kérdezőnek, ha sikerül kimondani az igent és a nemet, és mindezt fel is fogják a radarhoz hasonló fülek és szemek, és ha az agy után eljutunk a szívig, eleget tettünk hivatásunknak. És a szívekből kigyúló okos, alkotó értelem, a barátság és a szeretet vágya kivirágzik, és egymás keze után nyúlunk...

HAJNAL GABRIELLA gobelinművész, feleség, anya, nagymama:

– A mi életünk – áldás vagy átok, kegyelem vagy sorscsapás, teljesen mindegy – az elmúlt negyven esztendőre esett. Én az ötvenes években jártam



Megnyitó előtt: Kass Eszter, Kass János, Szabó Marci, Hajnal Gabriella (igazoltan távol E. Szabó László) – Fotó: Nagy László

Válaszolni a kornak: gyönyörű feladat

A Kass család kiállítása a szegedi galériában

Meghitt, bensőséges és eredeti dimenziókat föltáró kiállítás látható a Vár utcában, a Kass Galériában. Kass János grafikus, könyvtervező, tipográfus sokféle arcát megismerhetjük már, most a „könyves ember,” portréja elevenedik meg. Felesége, Hajnal Gabriella a magyar gobelinművészet megújítója, az elmúlt három évtized egyik legjelentősebb textilművésze. A tárlaton a 60–70-es évek állomásokat jelentő nagyszabású kárpitjait mutatja be. Lányuk, Kass Eszter a modern textilművészet egyik jeles képviselője, aki egy Amerikából importált technikával, a patchwork műfajával teremtetett sajátos arculatot. A férj pedig, E. Szabó László belsőépítész napjaink egyik legkeresettebb tervezője, aki tereivel, berendezéseivel, elképzeléseivel megújította a hazai belsőépítészetet. Találkozások emlékeiből, beszélgetések mozaikjaiból, vallomástöredékekből állt össze ez a családi kép.

főiskolára és nyomasztóan hatottak rám a szocreál ideológia intenciói. És mégis akadt kapaszkodó. Kettő is. Az egyik egy párizsi látogatás a hatvanas évek elején, a friss szelek időszakában, amikor is lenyűgöztek a reneszánsz hatalmas falikárpitjai. Csodálkozva és döbbenetben álltam az előtt a világokat kifejező dekoratív, mesés gobelinek előtt. A másik meghatározó élményem a negyvenes évek végén a Nemzeti Szalonban rendezett Ferenczy Noémi kiállítás volt, ahol ez a törekvő művész bebizonyította a műfaj létjogosultságát és azt, hogy gúzsba kötve is lehet táncolni.

Sok témám bibliai ihletésű, de sohasem voltam vallásos, az Írás sorai között mindig az általános emberi problémákat kerestem, mindig választ vártam kortársi kérdéseimre. A gobelin kegyetlen műfaj, kényszerít a tipizálásra, a dekoratívításra, a síkban való fogalmazásra. Annak idején még fonal-

hoz sem volt egyszerű hozzájutni, külföldről szereztem be az alapanyagot, magam festettem azt. A biblikus témák feldolgozása során jutottam el a csak betűket, szöveget tartalmazó, s mégis műalkotás-értékű falikárpitok készítéséhez. Olyan bibliai idézeteket választottam, amelyeknek nemcsak tartalma, de betűképe és hullámzó színvariációja is egyenrangú alkotóeleme a mű-

nek. Aki gobelinre adja a fejét, az nem hódolhat divatoknak. Hosszú idő alatt készül el egy-egy alkotás s nem lehet más kritériuma, csak a művészi üzenet tisztasága és a megvalósítás minősége.

KASS ESZTER textilművész, édesanya:

– Sokszor megkérdezték már tőlem, hogy gyermekkoromban is textilművész szeret-

tem volna-e lenni? És mindig azt kellett mondanom, mert így igaz, hogy már ötévesen erre a kérdésre mindig azt válaszoltam: nyomottanyag-tervező szeretnék lenni. Grafikusnak jelentkeztem, ám nem sikerült a felvételim, a következő évben vettek fel az Iparművészeti Főiskola textil szakára. Mindig a felület érdekelt. És a felületen belül a rendteremtés lehetősége. Úgy gondolom, hogy ebben a kaotikus világban a matematikusi precizitás, a kompjuterizálás, az objektív felmérések mellett a belső tartás, az összefüggések keresése hitelesítheti a műalkotásokat. Amerikai tanulmányutam idején ismerkedtem meg az Amish közösség népi iparművészetével, ennek hatására készítettem patchwork technikával fali képeimet. Sík felület, erős színek és geometrikus formák jellemzik a műveimet, amelyet én szívesen nevezek felülettervezésnek. Ezek a dekoratív, kaleidoszkóp-szerű, négyzet-

hálós rendszerbe komponált felületek – úgy érzem – pontosan utalnak korunk rend iránti igényére. Munkáimat gyakran festett felületekkel, organikus részletekkel gazdagítom. Gyakorta vállaltam feladatot férjem elképzeléseiben, szívesen készítek tükör faliképeket, maradt üvegdekorációkat.

E. SZABÓ LÁSZLÓ belsőépítész, édesapa:

– Mi vagyunk a magyar belsőépítészeti megújítógenerációja. Kibontakozásunk egybeesik a korszakváltással, amikor az úgynevezett nagyberuházások mellett új, kisebb cégek, vállalatok, kft.-k jelentek meg és kis üzletekben igyekeztek modern környezetet teremteni. Az ötleteket elsősorban nyugati lapokból koppintották. Az igazi feladatokat a vállalkozók második generációja jelenti számunkra, akik megerősödve, immár jelentős tőkével önálló arculat kialakítására törekkeznek. Ha arra a kérdésre kell válaszolnom, hogy van-e meghatározó stílusa korunk belsőépítészetének, a válaszom az: talán az eklektika. Jelen vannak a legkülönbözőbb anyagok a fától a fémig, a műanyagtól az üvegig, a divatszínnek éppúgy ékeskednek, mint a visszafogott tónusok, és a stílárís búvárkodásban a szecesszió éppúgy forrás, mint a bauhaus. Az én véleményem: alkalmazkodni az épített környezethez, a végsőkig kiszolgálni a használók igényeit s ebben a rendteremtő szándékban egy-egy emlékezetes poént, eredeti ötletet, emlékezetes motívumot elhelyezni.

Egyik kedvencem a Thonet-bútor. Mintegy tíz éve gyűjtöm a Thonet-székeket, jártam az Ecserit és túrkáltam a lomtalanítási örületben, s mintegy 150 széket gyűjtöttem össze. Csodálom ennek a német asztalosmesternek zsenialitását, akinek újítása az egyik legnagyobb forradalmi tett volt az egyetemes bútortörténetben. A gőzölt bükkből olyan sorozatban gyártható ipari terméket kreált, amely Ferenc József irodájában éppúgy otthonos bútor darab volt, mint az alföldi tanyák tisztaszobáiban.

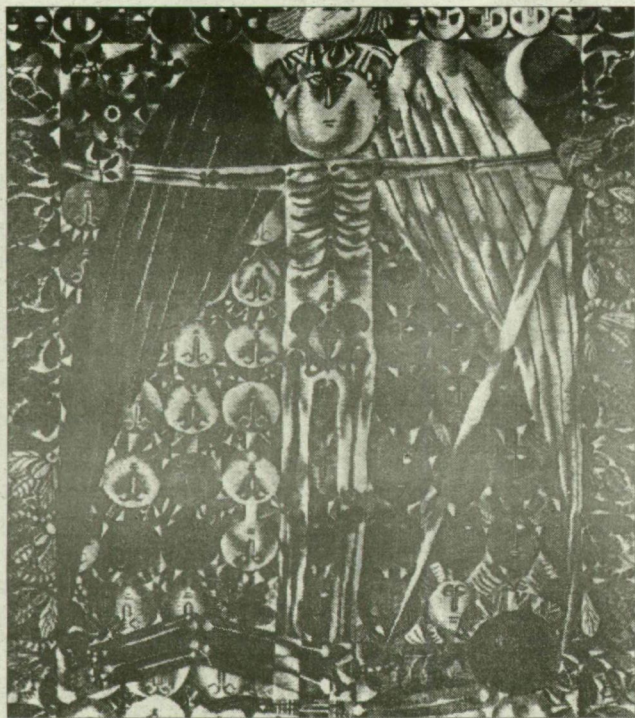
SZABÓ MÁRTON három és fél éves gyermek és unoka:

– Én ha nagy leszek, autós leszek.

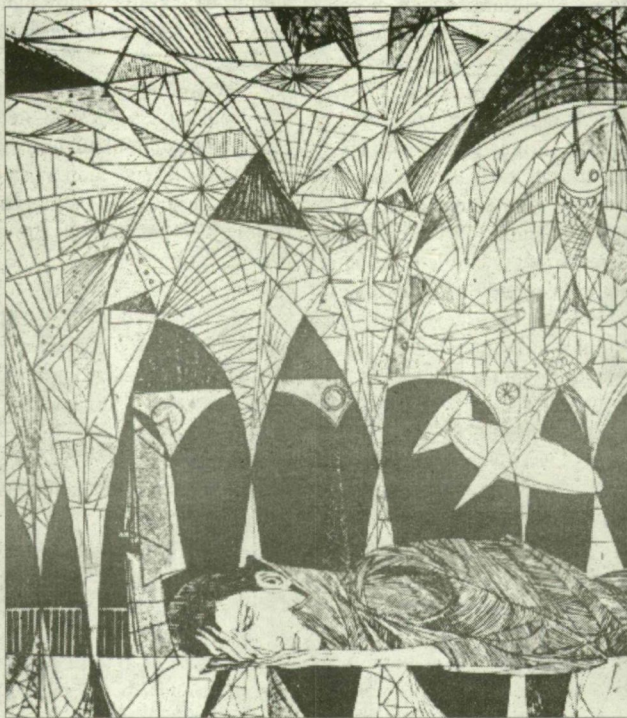
Tandi Lajos



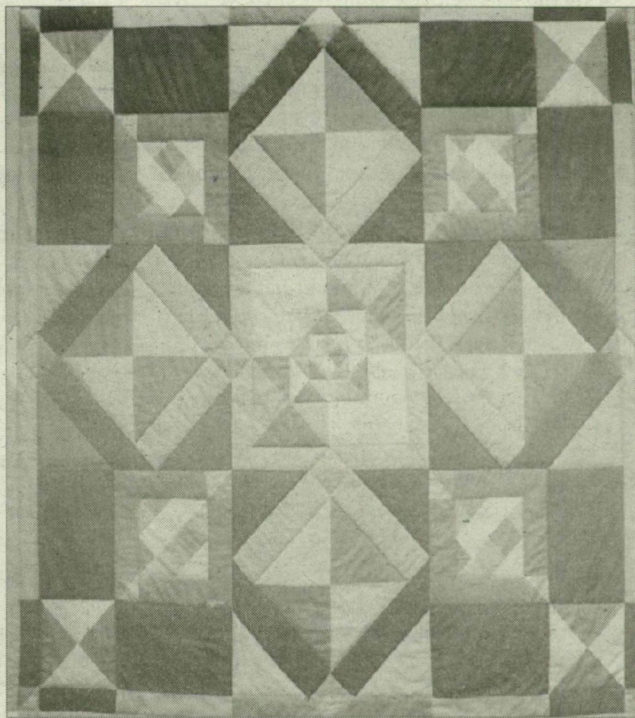
Székek E. Szabó László Tonett-gyűjteményéből



Hajnal Gabriella: Angyal



Kass János: Illusztráció



Kass Eszter: Falikép